

▷ SZÖVEG: ANCSIN GERGELY | FÉNYKÉP: KÉPSZERKESZTŐSÉG

EGY ELFELEDETT ŐSMOCSÁR A BALATONI NAGY-BEREK

Most biztos, hogy mindenki Fekete István örökbecsű ifjúsági regényeire gondol. Minimum a Tüskevárra, a szerencsésebbek és kitartóbbak a még sokkal jobb Téli berekre, amelyek amúgy a Kis-Balaton vidékén játszódnak... De mit takar e tájnév, milyen történetek húzódnak meg mögötte, és hogyan változott meg gyökeresen az egykor mesés vadvízi világ?

FOTÓ: ANCSIN GÁBOR / KÉPSZERKESZTŐSÉG

A BALATON ÉS A NAGY-BEREK

A KEZDŐOLDAL KÉPE ÉS E LÁTVÁNY MUTATJA AZ IGAZI KONTRASZTOT A VALAHA LÉTEZETT, DE FOLTOKBAN MÉG MEGMARADT ÉS AZ ÁTALAKÍTOTT BEREK ARCULATA KÖZÖTT. VILÁGOSAN LÁTSZIK AZ ÁRKOCCAL TÖRTÉNT NÉGYZETHÁLÓSÍTÁS, A KÖSKÖNYRE TELEPÜLT KÖZSÉGEK PARTI SOKASÁGA, ÉS AZ AUTÓPÁLYA ALKOTTA „FAL”. A HÁTTERBEN A BADACSONY LESELKEDIK

– *Viz!* – mondta elhalóan és megrendülten. – *Borzasztó!*
– *Hát, ha nagyon csíp, akkor adok egy kis bort...*
– *A-had-jo-hon, Gergő báhá... sokat!*
Tutajos, az óvatos Tutajos majd' lefordult a székről, annyira élvezte Bütyök „lángolását”, közben egy szálka megakadt a torkán, és egyszerre elment nevető jókedve.
– *Gergő bácsi, szálka van a torkomban.*
– *Jó – mondta az öreg. – Béla előbb szólt. Addig vágjon le a héja mellől jókora kenyérdarabot, kicsit rágja meg, és úgy nyelje le!*
– *Huh – mondta Bütyök –, hab! Egyél, Tutajos, ebből a paprikából... észre sem veszed a szálkát.*
Tutajos közben nyelési gyakorlatokat végzett.
– *Már nem szúr...*

TÉRKÉP: TELBISZ TAMÁS

**A BALATON ELTÉRŐ VÍZSZINTJEIHEZ
KAPCSOLÓDÓ VÍZBORÍTÁS KITERJEDÉSE**

A Marcali-hát, valamint a Külső- és Belső-Somogy övezte Nagy-Berek a Balaton délnyugati partvidékéhez simul. Földtörténeti értelemben fiatal táj, hiszen a Balaton medencerendszere sem épp ősi vízgyűjtő. Ahhoz, hogy nagyobb vízfelületre leljünk, mindössze 15–17 ezer évet kell visszamennünk az időben, de az egységes víztükör létrejötte csak néhány ezer évvel ezelőtre tehető.

LEVÁLASZTVA A TÓRÓL

A nagy tóra rácsodálkozó első szerencséseket hasonló Balaton-kép fogadta, mint amelyet a nem oly távoli múlt emberei a 19. század végéig láthattak (bár persze a vízszintingadozások és a változó klíma folyamatosan alakították a környezetet).

– Nem olyan kesztyű való ide – intett az öreg –, hanem ilyen kétujjas! Dugja ebbe a kezét! – És Matula lebúzta a két otromba, kimondottan pizokszínű holmit.
Bütyök egy kis idegenkedéssel húzta kezére a kesztyűket, és megnyalta a szája szélét, ami ebben az esetben meglepetést jelentett.
– Mint a kályba! Hol vette, Gergő bácsi?
– Nem vettem, kaptam. Itt, a berekben, egy macskától. Mondom neki: nem adnád a bőröd oda, te macska? Hát odaadta... Jószívű macska volt, meg aztán puskával kértem. Ha maguk találkoznak ilyen macskával, csak szóljanak neki, aztán én megcsinálom a kesztyűt.

FOTÓ: TUBA ZOLTÁN/KÉPSZERKESZTŐSÉG

FOTÓ: TUBA ZOLTÁN/KÉPSZERKESZTŐSÉG

**TÖRÖK KORI FÖLDVÁR
SOMOGYSZENTPÁL HATÁRÁBAN**
AZ EGYETLEN „RÉGINEK” TEKINTHETŐ
ÉPÍTMÉNY A BEREKBE, A DÉL FELÉ
ELNYÚLÓ NAGYBEREKI FEHÉRVÍZ
TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLETEN

Az akkori és a mai tóalak között azonban volt egy jókora különbség! A legszembetűnőbb eltérés a főként a déli területekre beöblösödő mocsaras-vizenyős területek – a berkek – sokasága. A maradványában ma Nagy-Bereknek nevezett rész közülük is az egyik legnagyobb volt, teljes kiterjedése a mai Balatonszemestől Balatonkeresztúrig húzódott, dél felé pedig egészen Marcali vonaláig is ért.

A legmagasabbra épülő homokhátak – vízfelszín fölé érő rekesztőturzásként – leválasztották a Nagy-Bereket a tóról, és egy hosszanti, ma már beépült vonulatot hoztak létre, melyet a helyi népnelv nemes egyszerűséggel „Köskönynek” nevezett el.

A Nagy-Berek kialakulásában oroszlánrészt vállaltak az erős, északias szelek, amelyek a Tapolcai-medence felől vadul csapnak le a térségre. A kialakult egységes víztest szél által felkorbácsolott hullámmozgása a déli part mentén, azzal párhuzamosan futó hordaléksáncokat, turzássávokat hozott létre. Bárki megtapasztalhatja ezt ma is: ha a déli partról kiindulva észak felé lábalunk a vízbe, egy kisebb vízmélyülés után elkezdi csökkenni a mélység, majd ismét mélyebb lesz a

A FEHÉRVÍZI-LÁP
A MEGMARADT ŐSMOCSÁR-MORZSA. SZINTJE LÁTJA MAGA ELŐTT AZ ÖREG MATULÁT, AHOGY OKÍJJA AZ IFJÚ TUTAJOST. ELKÉPESZTŐ, ZSIBONGÓ ÉS HÁBORÍTATLAN VADVÍZI VILÁG VIRUL ARRAFELÉ

víz. A legmagasabbra épülő homokhátak – vízfelszín fölé érő rekesztőturzásként – leválasztották a Nagy-Bereket a tóról, és egy hosszanti, ma már beépült vonulatot hoztak létre, melyet a helyi népnelv nemes egyszerűséggel „Köskönynek” nevezett el. Mögötte egy hatalmas, jórészt háborítatlan vadvízi élettér alakult ki – és maradt fenn a 19. század derekáig.

*De most már eleget
prézsmítáltunk. A szánkó itt
áll már fél órája, lássunk a
pakuláshoz! – Azzal zsebre
vágta a pipát. – Először az
üvegfélét a szalma közé...*

*Bizony a szánkó tele lett
még Bütyök nélkül is, de azért
Nancsi néni azt mondta:*

– Van itt hely még elég...

*– Hát három tetű elférne
még, tudod, olyan
kisebbfajta. Na, Jóska,
mehetünk.*

FOTÓ: TUBA ZOLTÁN/KÉPSZERKESZTŐSÉG

VÍZI VILÁG

Korábban a Berek gazdasági haszna igen csekély volt: az itt élők nádat, majd később tőzeget termeltek, bivalyt tartottak, a peremi dombvidékekről pedig nyáron ide hajtották le a marháikat legelni. De állandó település például nem volt a vízi világban. A szabályozás igazi előfutárai – árkoló-lecsapoló munkálataik révén – a gazdálkodást kezdő földbirtokos családok (Festeticsek, Hunyadyak, Zichyek) lettek.

Herman Ottó szavai mindennél szemléletesebben ábrázolják e tájat, pedig e sorok születéskor már javában folytak a „bozót”-lecsapolások:

„Bizonyos, hogy olyan táj mint minő a Balaton melléke a nagy tó dereka táján, Középeurópát véve, nemcsak hogy párját ritkítja, hanem összealkotásának, jelenségeinek csoportosítása és összessége szerint, a maga nemében igazán egyetlen; (...) a melyet – a kifejlődésnek ott észlelhető foka szerint – más ponton hiába keresünk.”

(...)“Most vessünk egy pillantást a Nagyberék belsejére is.(...) ott igazán eszményi szabadság uralkodik. (...) finom könnyű turfa szépen metszve és összerakva a »berki ágy« és a »haláspárna«, az aszott zombék kitűnő tüzelő. A berki ember így ellátva hosszú időn át feléje sem néz a falunak.”

De hová tűnt ez a varázslatos mocsárvilág, mely távol maradt az átalakító tájhasználatától, és meg tudta őrizni képét a 19. század közepéig? Nos, nem meglepő, az eltűnés okozója a nyughatatlan, tájformáló ember.

A szabályozás igazi előfutárai – árkoló-lecsapoló munkálataik révén – a berekben gazdálkodást kezdő földbirtokos családok (Festeticsek, Hunyadyak, Zichyek) lettek.

FOTÓ: TUBA ZOLTÁN/KÉPSZERKESZTŐSÉG

◀ IGAZI VASÚT VOLT...

A HAJDAN FONYÓDIG IS EELNYÚLÓ
GAZDASÁGI VASÚT MA MÁR CSAK
NEVÉBEN AZ

AZ EMBER ÁTALAKÍT

Az első cselekedetek a Balaton vízszintcsökkentését célozták. A szándék egyértelmű volt: a mocsaras „bozótterületek” vízmentesítése és művelésbe vonása. Aztán megérkezett a vasút is. A Császári és Királyi Déli Vasúti Társaság Budát Nagykanizsával összekötő vasútvonala 1861-ben érte el a térséget.

Korábban a közlekedés – és maga az ember is – elkerülte a Berek tóval határos részét, nem létezett a déli parti útvonal sem. Az akkori utak jóval délebbre, távolabb, a somogyi dombvidék mentén vezettek.

Korábban a közlekedés – és maga az ember is – elkerülte a Berek tóval határos részét, nem létezett a déli parti útvonal.

A vasúti pályát a Köskönyön vitték végig, és az egyik vasúti kitérő azon a helyen épült meg, ahol ma Balatonfenyves vasútállomása áll. Majd harminc évig mindössze ez a vasúti őrhely jelentette a Berek és a Kösköny egyetlen állandó „települését”.

Rövidesen azonban újabb munkálatok kezdődtek, és megszületett a modern balatoni vízszintszabályozás és a mai értelemben vett Sió-csatorna. Ezzel egy időben persze élesen szétváltak a székértáborok, hiszen az érdekek egymásnak feszültek: a „bozóttulajdonosok” – tehát a mocsárban gazdálkodni próbálók – a vízszintsüllyesztés mellett, a községek, a halászok, a hajósok és az erősen gyarapodó fürdőközönség a magasabb vízállás mellett kardoskodtak.

PECÁSOK

A NYUGATI-ÖVCSATORNA PARTJÁN

A „RÉGI” BALATON ÍVÓHELYEI VOLTAK
A „BOZÓTOK”. EZEK LEVÁLASZTÁSA
AZ ANYAVÍZRŐL VÉSZESEN LEAPASZTOTTA
A HAJDAN BŐSÉGES TAVI HALÁLLOMÁNYT

NÖVEKVŐ JELENLÉT

Az apasztók hada felülkerekedett, a szárazulatokat egyre intenzívebb művelésbe fogták. A 1870-es évek filoxéravészében földönfutóvá lett zalai gazdák megsegítésére gróf Széchenyi Imre mint homokszőlő-telepítési kormánybiztos nagy tervek szőtt. Eszerint gróf Festetics Tasziló Köskönyön elterülő, kivásárolt birtokain szőlőstelkeket alakítottak ki – lévén a tetű nem bírja a homokot... Mindezt a kormánybiztos felesége, gróf Andrássy Mária után kezdetben Máriatelepnek hívták. E felparcellázott birtokrészek adták a mai, saktábla-alaprajzú, lángos- és süthalszagban érlelt nyarak nosztalgiját idéző, egyhangú üdülőtelepülések – Balatonmáriaifürdő és Balatonfenyves – alapjait.

Magában a Bereken a lecsapolások következtében jöttek létre lakhelyek, melyek nevükben utalnak a tulajdonos uraságra: Bélatelep (Zichy), Pálmajor (Esterházy), Imremajor (Hunyady).

Magában a Bereken a lecsapolások következtében jöttek létre lakhelyek, melyek nevükben utalnak a tulajdonos uraságra: Bélatelep (Zichy), Pálmajor (Esterházy), Imremajor (Hunyady).

SAKKTÁBLA-ALAPRAJZÚ ÜDÜLŐTELEP CSISZTAPUSZTÁN

A HAJDANVOLT MARHATARTÓ TELEPÜLÉS FELLENDÜLÉSÉT A MELEG VIZET FAKASZTÓ KŐOLAJKUTATÓ-FÚRÁS HOZTA MEG. KEZDETBE A KUKORICATÁBLÁBAN MEGGYÜLT VÍZBEN FÜRÖDTEK A RAJONGÓK

FOTÓ: TUBA ZOLTÁN/KÉPSZERKESZTŐSÉG

FOTÓK: TUBA ZOLTÁN/KÉPSZERKESZTŐSÉG

SUFNITUNING

ENYHÉN SZÓLVA EGYEDIEK. A NÉMET VENDÉGEK ÁLTAL IS KEDVELT CSISZTAPUSZTA HANGULATA IGENCSAK SAJÁTOS

FOTÓ: ANCSIN GÁBOR / KÉPSZERKESZTŐSÉG

◀ **A RÉGIEKRE EMLÉKEZVE...**
AZOK KÖZÜL, AKIK RÉSZT VETTEK AZ „ÉLÉSKAMRA” MEGTEREMTÉSÉBEN, MÁR CSAK NAGYON KEVESEN ÉLNEK. A SOMOGYSZENTPÁLI ANTICS LAJOS BÁCSI MÉG EMLÉKSZIK A RÉGI VILÁGRA. ÉPP ARRÓL MESÉL, MERRE ÁLLTAK IMREMAJORBAN AZ URADALMI CSELÉDSZÁLLÁSOK

A VADÁSZFELESÉG,
HOLINKA WALTER HORSTNÉ MESÉL A BEREKI ÉLTRŐL. FÉRJE EGY ERDÉLYBŐL ÁTTELEPÜLT, SZÁSZ ERDÉSZCSALÁD LESZÁRMAZOTTJAKÉNT KERÜLT A BEREKBE, HIVATÁSOS VADÁSZKÉNT

Berek főagronómusát szabotázzsal vádolták, mert a Szovjetunióknak szánt vetőburgonya elképesztő víztartalmú volt, és már a vagonokban megrohadt. Ám történtek meglepő kísérletek is: a Kozmetikai és Háztartásvegyipari Vállalat üzemében a 70-es évekig egy különleges illóolaj-lepárló működött (népi nevén a Mentagyár), amely helyi mentát, kaprot dolgozott fel.

▶ **A BEREK TERÜLETE A HARMADIK KATONAI FELMÉRÉSEN**
A 19. SZÁZAD VÉGÉN CSAK A DÉLRŐL BENYÚLÓ ORROK JELENTETTEK SZÁRAZULATOT. CSÓNAKKAL EGÉSZEN MARCALIG, VAGY AKÁR DÉLEBBRE IS EL LEHETETT JUTNI. NEM VÉLETLEN, HOGY AZ EMBERI TEVÉKENYSÉG ILYEN SOKÁIG ELKERÜLTE EZT A VIDÉKET

A DUNÁNTÚL ÉLÉSKAMRÁJA?

A II. világháború utáni itthoni korszakban a Nagy-Berek végleges megszelídítését sugallta.

1950-ben önálló állami gazdaság alakult, ám ettől még nem vált sokkal „rendezettebbé” a táj. A további munkákhoz pluszmunkaerőre volt szükség. Ezt szolgálta a Közérdekű Munkák Igazgatóságának létehozása, azzal a határozott szándékkal, hogy a Büntetés-végrehajtás elítélteit foglalkoztassák a szocializmus építésében. 1951-ben már számszerűsítették, hogy az „igazságügyi foglalkoztatás” céljainak eléréséhez hány embert kell elítélni! (Mellesleg nem meglepő, hogy az elítéltek nagy része – mint minden valamirevaló diktatúrában – politikai, származási okokból került ide. Egykori katonák, akkori művészek, gondolkodók, „deklasszált elemek”. 1953-ban, a táborok utolsó évében országsszerte 28 000 rab működött külmunkán!)

Nincs pontos adat a Bereken dolgozó és a „barakkvárosban” élő rabok számáról, de a visszaemlékezések és a megmaradt egészségügyi nyilvántartások alapján 1500 és 3000 fő közé tehető. A kevés civil és a rabok együtt dolgoztak, és az ötvenes évek közepére az uradalmi romokon felépítették a Berek központját alkotó Imremajort. Létrejött a nagyvasúti kapcsolatot jelentő, valaha igen kiterjedt hálózattal rendelkező kisvasút, a rabok helyére – az átlagnál jobb fizetést, megélhetést, lakhatást ígérve – munkásokat toboroztak, ám valami mégsem stimmelt...

A gazdaság egyre csak veszteséget termelt, pedig a korabeli híradások bámulatos eredményekről, kiváló talajadottságokról, óriásira növekvő kenderről, káposztáról, cukorrépáról és tetemes burgonyatermésről szóltak. A valóság azonban igen kiábrándító volt: a láptalaj miatt alacsony volt a kender rosttartalma, a zöldségek szárazanyag-tartalma, a cukorrépa cukortartalma. Megesett, hogy a

1950-ben önálló állami gazdaság alakult, ám ettől még nem vált sokkal „rendezettebbé” a táj. A további munkákhoz pluszmunkaerőre volt szükség. Ezt szolgálta a Közérdekű Munkák Igazgatóságának létehozása...

FOTÓ: ANCSIN GÁBOR / KÉPSZERKESZTŐSÉG

VADLEHETŐSÉG

Próbálkoztak kalászosokkal, erdőültetvényekkel s ezzel együtt vadbetelepítéssel is. Az 1950-es években megjelent a fácán, majd a vadliba, mint vadászható fajok. Később betelepült az őz és a szarvas is. (Mert ne feledjük: a rendszer álszentsége a „legvadabb” korszakban is tetten érhető – a külföldi vendégek vadásztatásában! A kényelmet, a megfelelő szolgáltatást igénylő, és azt kemény valutával megfizető nyugati vendégvadászt különösen kedvelte a népköztársaság... És az Állami Gazdaság egyetlen, vitathatatlan sikerárgazatául a vadásztatás lépett elő.)

Ebbe a veszteséges, vészjósló helyzetbe érkezett az utolsó korszakos igazgató. Sütő Ödön színre lépésével ismét fejlesztések indulnak: fókuszban a vadászat és a ridegertartású Hereford-szarvasmarha. Továbbfejlesztik a fácánkeltető telepeket, és egy dámvadkertet is létrehoznak, vágóhíd és fővárosi mintabolt létesül. A vezető nyitott a lótenyésztés és a lovassport irányába: 1989-ben még Kettesfogathajtó-világbajnokságot is rendeztek Fenyvesen! A várva várt siker azonban ismét elmaradt, a pusztulás, a vég elkerülhetetlen – nemcsak az állami gazdaságnak, hanem a rendszernek is. Nem sokkal később az egész cég egy hajdani vadászélményeit a Berekben szerző német üzletember 99 évig tartó berletébe került.

Sütő Ödön színre lépésével ismét fejlesztések indulnak: fókuszban a vadászat és a ridegertartású Hereford-szarvasmarha. Továbbfejlesztik a fácánkeltető telepeket, és egy dámvadkertet is létrehoznak, vágóhíd és fővárosi mintabolt létesül.

FÖLDGÖMB VILÁGLÁTÓ A TREND FM-EN
CSÜTÖRTÖKÖNKÉNT 16.35-KOR.
A RÁDIÓBAN VENDÉGÜNK A TÉMÁRÓL:
ANCSIN GERGELY

TREND FM
GAZDASÁGI RÁDIÓ CSOPORT

KORÁBBI MŰSORAINK MEGHALLGATHATÓK:
WWW.TREND FM.HU

FOTÓ: ADRIÁN ZOLTÁN / KÉPSZERKESZTŐSÉG

FOTÓ: ANCSIN GÁBOR / KÉPSZERKESZTŐSÉG

ÁRKKAL SZABDALT TÁJSZERKEZET

EZ A MŰVELÉSI FORMA TARTJA ÉLETBEN A BEREKET. AZ EGYES TAGOKBAN ERDŐT, FÖLDET MŰVELNEK, LEGELTETNEK. A MINDENT BEHÁLÓZÓ ÁROKRENDSZER KARBANTARTÁSA LÉTFONTOS SÁGÚ

De a „német” épített is: fejlesztette a sáripusztai központot, a balatonfenyvesi vendégházat, modern gépparkkal műveli a földet, a Hubertus Bt. prémium minőségű Angus-marhahús-forgalmazóvá vált.

EGYKORI ÁLLATTARTÓ TELEP, KUNPUSZTA
ILYEN PUSZTÁKON MŰKÖDÖTT AZ ÁLLAMI GAZDASÁG. EHHEZ MÁR ÁLLANDÓ LAKOSSÁG ÉS KISVASÚTI MEGÁLLÓHELY IS DUKÁLT. EGY-KÉT ÉPÜLET KIVÉTELÉVEL MÁRA VALAMENNYIT LEBONTOTTÁK

VIHAROS ÉVTIZEDEK

A Nagy-Berek az utóbbi 2-3 évtizedben is ellentmondásos, nem kevés vitát kiváltó életet élt. Az új bérlő – ahogy a helyiek mondják: „a német” – felszámolta az állami gazdaság infrastruktúráját, a valaha kisvasúti összeköttetésű, nagy állattartó telepeket javarészt lebontották. Pálmajort például 2009-ben hagyta

el utolsó lakosa, majd jöttek a dózerek... De a „német” épített is: fejlesztette a sáripusztai központot, a balatonfenyvesi vendégházat, modern gépparkkal műveli a földet, a Hubertus Bt. prémium minőségű Angus-marhahús-forgalmazóvá vált.

A kb. 160 lakosú, Központi Főmajornak is nevezett Imremajor rabok által épített, egyforma házacskáit meg tudták venni a dolgozók – ám

gyorsan túl is adtak rajtuk: az érkezők közül sokan nyaralóként tekintenek a területre, még Németországból is jöttek vevők. A korábban igen elhanyagolt, lepusztult településkép megváltozni látszik: a közműellátottság teljes, és a főépületnek számító, az összedőlés határára került kultúrházat is – rendezvényközponti szereppel – rendbe hozták. Bár a felszín alatt még ül némi feszültség, mindenki érzi: van még hová fejlődni!

– Az őzet is agyon kellett löni?
– Összegabalyodtak, Gergő bácsi...
Ez a... – mutatott a farkasra – már lerántotta...
– Okosan...
– Aztán a lövés után ez még mozgott...
– Okosan! Nem baj, Gyula – Matula hangja most kedveskedő lett, szinte vigasztaló –, az őzet majd megesszük, erről meg – mutatott a farkasra – nem beszélünk.
– Miért?! — csattant fel egyszerre a két gyerek.
Matula szelíden Gyula vállára tette a kezét.
– Mert ez a doktor farkaskutyája...

FOTÓ: TUBA ZOLTÁN / KÉPSZERKESZTŐSÉG

A BEREK ÉRTÉK!

A vízi világ rendkívül fontos természetvédelmi szerepkörét ma a madárszivajtól hangos Fehérvízi-láp testesíti meg. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park igazgatta terület az utolsó helyszín, ami ízelítőt adhat a Herman Ottó által még látott és leírt ősmocsárból.

A Berek területe nagyjából 10-12 ezer ha: ebből 8000 ha-t kezel a Hubertus Bt., 1000 ha a Nemzeti Park közvetlen felügyelete alatt áll, a többi Natura 2000 státuszú terület. A Berek szivattyúi folyamatosan üzemelnek: a Balatonnál átlagosan 1-1,5 méterrel alacsonyabban fekvő vidék szinte azonnal víz alá kerülne, ha leállnának. Sokak szerint viszont pont ez lehet a jövőbe vezető út: a természet szabadjára engedése a terület egy részén. Ugyanakkor az emberi szorítás sem gyengült: az M7-es autópálya átvezetése a Berek északi részén falként vágta le a tájat a tórol,

VADÁSZTERÜLET

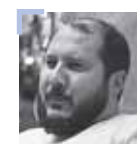
SZÁMTALAN VADÁSZLES ÉS A JÓ BÜVÖHELYEK IS EZT JELZIK, DE A VADÁSZTATÁS AZ AKTÍV VADGAZDÁLKODÁS ELLENÉRE IS KIHASZNÁLATLAN TERÜLET

AZ IDÉZETEK FEKETE ISTVÁN: TÉLI BEREK CÍMŰ MŰVÉBŐL SZÁRMAZNAK

A Berek szivattyúi folyamatosan üzemelnek: a Balatonnál átlagosan 1-1,5 méterrel alacsonyabban fekvő vidék szinte azonnal víz alá kerülne, ha leállnának.

A BEREKI EMBER

KARDOS ANDRÁS DÉLEBRŐL KERÜLT ERRE A VIDÉKRE. PECÁZIK, GOMBÁT SZED, VADÁSZATOKON VADAT, AGANCST GYŰJT. A KÖRNYÉKEN MINDENKI ISMERI, TALÁN EGYVALAKIT – A HÁZIORVOST-KIVÉVE

ANCSIN GERGELY
TERÜLET- ÉS TELEPÜLÉS-
FEJLESZTŐ GEOGRÁFUS.
DIPLOMÁJÁT AZ ELTE-N
SZEREZTE

FOTÓ: ADRIÁN ZOLTÁN / KÉPSZERKESZTŐSÉG

megszüntetve a már amúgy sem túl aktív ökológiai összeköttetést a Balatonnal.

Csisztapuszta ugyanakkor például az elmúlt 150 év nyertesének is nevezhető. A hajdanvolt állattartó-szórványon az ötvenes években kőolajipari kutatófúrást végeztek. Olajat nem találtak, viszont felszínre tört a meleg, kellemes gyógyvíz. Mára egy kicsi, emberközeli fürdő- és üdülőtelepülés jött létre, mely ugyan erősen nélkülözi a tervszerűséget, ám nádasokkal övezve, a háttérben a Fonyódi-heggyel és a Badacsonnyal egészen egyedi helyszín!

HEILING ZSOLT (BALRA), A FÖLDGÖMB
KIADÓ VEZETŐJE A DÍJTADÓN

A SIKER MINDANNYIUNKÉ!

A Földgömb számai 90 éve ott sorakoztak a legtöbb polgári család könyvespolcán. Szinte az egyetlen magazinforrásként, melyből kitekintést kaphatott az olvasó a nagyvilágra. Anno joggal tartathatott volna igényt a marketingszakma elismerésére – ha akkor a mai formájában művelték volna e szakterületet –, hiszen neve egybeforr a földrajzzal és az utazással.

Már a Földgömb 1999-es újraindulása óta is óriásit változott a lapkiadás és az ismeretterjesztés, dédszüleink pedig bizonyára jócskán meglepődnének a mai hírbőség és az ismeretszerzési források láttán. Annál nagyobb öröm számunkra, hogy az „információs zaj”-ból kiemelkedve értünk el sikert: a Földgömböt 2018-ban a rangos szakértői zsűri *Magyar Brands Kiváló Fogyasztói Márka* díjjal jutalmazta. Bár az idők változnak, de csapatunkat a lap készítésekor továbbra is az alapító szerkesztők Vámbéry Ármintól örökölt gondolatai vezérik: *Ésszel járjuk be a Földet!*

Az elismerés nem csupán a szerkesztőséget és több száz szerzőnket illeti, hanem olvasóinkat is! Hiszen egy „márka” valójában a fogyasztói által él és lehet elismert. Köszönjük hát az érdeklődést, a dicséret és kritikus jelzéseket egyaránt. És azt a sok mosolyt, melyet immár évről évre személyesen is kapunk rendezvényeinken!

A FÖLDGÖMB EGYÜTTMŰKÖDŐ PARTNEREI ▾

E LAPSZÁMUNK MEGJELENÉSÉT TÁMOGATTÁK ▾

MAGYAR
FÖLDRAJZI
TÁRSASÁG

ALAPÍTVÁ: 1872

1142 BUDAPEST, ERZSÉBET KIRÁLYNÉ ÚTJA 125.
HONLAP: WWW.FOLDRAJZITARSASAG.HU
E-MAIL: INFO@FOLDRAJZITARSASAG.HU

ELNÖK: DR. CSORBA PÉTER
AELNÖKÖK: DR. SZILASSI PÉTER
DR. MICHALKÓ GÁBOR
FŐTITKÁR: DR. DÁVID LÓRÁNT
ÜGYVIVŐ: HEILING ZSOLT
KÖNYVTÁROS: KIESZ RÉKA

SZAKOSZTÁLYOK:
BIZTONSÁGFÖLDRAJZI ÉS GEOPOLITIKAI
SZAKOSZTÁLY, EXPEDÍCIÓS SZAKOSZTÁLY,
TÁRSADALOM- ÉS GAZDASÁGFÖLDRAJZI
SZAKOSZTÁLY, HEGYMÁSZÓ-SZAKOSZTÁLY,
OKTATÁS-MÓDSZERTANI SZAKOSZTÁLY,
EGÉSZSÉGFÖLDRAJZI SZAKOSZTÁLY,
TERMÉSZETFÖLDRAJZI SZAKOSZTÁLY,
TÉRKEPÉSZETI SZAKOSZTÁLY,
TURIZMUSFÖLDRAJZI SZAKOSZTÁLY,
FÖLDRAJZTANÁRI SZAKOSZTÁLY

TERÜLETI OSZTÁLYOK:
BAKONY-BALATON-VIDÉKI OSZTÁLY (VESZPRÉM)
BORSODI OSZTÁLY (MISKOLC)
DEBRECENI OSZTÁLY
DÉL-DUNANTÚLI OSZTÁLY (PÉCS)
DUNA-VÖLGYI OSZTÁLY (SZÉKESZÁRD)
EGER-BÜKK-VIDÉKI OSZTÁLY
GYÖNGYÖS-MÁTRA-VIDÉKI OSZTÁLY
KISALFÖLDI OSZTÁLY (GYŐR)
KISKUNSÁGI OSZTÁLY (KECSKEMÉT)
KÖZÉP-DUNANTÚLI OSZTÁLY (SZÉKESFEHÉRVÁR)
KÖRÖS-VIDÉKI OSZTÁLY (BÉKÉSCSABA)
NYÍRSÉGI OSZTÁLY (NYÍREGYHÁZA)
NYUGAT-MAGYARORSZÁGI OSZTÁLY (SZOMBATHELY)
SZEDEDI OSZTÁLY
SZÉKELYFÖLDI OSZTÁLY (CSIKSZEREDA)
TOLNA MEGYEI OSZTÁLY (DOMBOVÁR)
ZALAI OSZTÁLY (NAGYKANIZSA)

KÖNYVTÁR ÉS GYŰJTEMÉNYEI:
1112 BUDAPEST, BUDAÓRSI ÚT 45.
TEL.: (06-1) 309-2600/1443
(2015. NOVEMBER 15-TŐL
HATÁROZATLAN IDEIG ZÁRVA TART.)

AZ ÉGÖMBÖT TARTÓ ATLASZ A MAGYAR FÖLDRAJZI
TÁRSASÁG VÉDJEGYKÉNT BEJEGYZETT JELKEPE

LAPALAPÍTÓ (1929):
DR. MILLEKER REZSŐ

**AZ ÚJ SZOROZAT
ÚJRÁINDÍTÓI (1999):**
DR. NEMERKÉNYI ANTAL
ÉS FARKAS PÉTER

1929–1933, FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. MILLEKER REZSŐ

1934–1944, SZERKESZTŐK:
DR. BAKTAY ERVIN ÉS DR. KÉZ ANDOR

1999–2006, FŐSZERKESZTŐ: DR. NEMERKÉNYI ANTAL

2005–2006, FŐSZERKESZTŐ: DR. VOJNITS ANDRÁS

2006-TŐL FŐSZERKESZTŐ: DR. NAGY BALÁZS

Édes Élet Toszkánában
Keress az Ozone TV és a Life TV műsorán!

Toszkán vakáció Marton Adriennel.

A földi harmónia szülőhelye, az olasz reneszánsz bölcsője, egy helyszín, ahol egyszerre barangozhatsz a történelemben és időutazhatsz a jövőben. Napfényes tenger, zöld lankák, magasba törő hegygerincek, szőlő- és olívaigetek, narancsfák. A színek, az illatok és az élmények otthona. Toszkána.

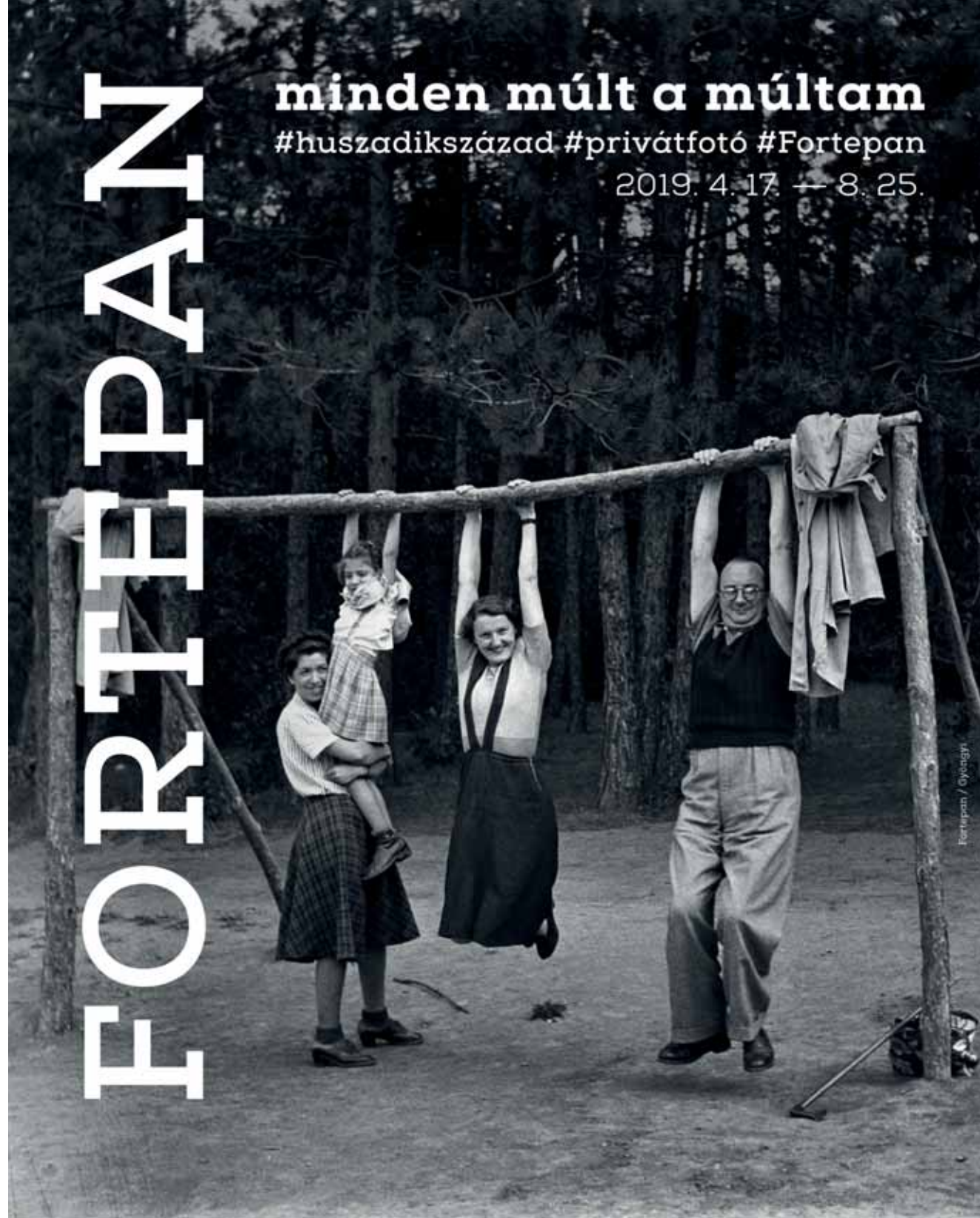
A Life TV és Ozone TV kiadója a New Wave Media Group Kft. ©Minden jog fenntartva.

FORTEPAN

minden múlt a múltam

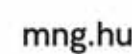
#huszadikszázad #privátfotó #Fortepan

2019. 4. 17. — 8. 25.

Fortepan / Gyöngyi

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

mng.hu